

Πριν από τη Θύελλα – Μια επιστολή του Μπουεναβεντούρα Ντουρρούτι (1935)



Στην πρότυπη φυλακή της Βαλένθια, όπου ο Ντουρρούτι είναι φυλακισμένος τον Αύγουστο του 1935, βρίσκονται κατά πλειοψηφία μέλη της CNT και της FAI που προήλθαν από την Καταλωνία, την Αραγωνία και το Λεβάντε. Αυτή η ομοιογένεια μεταξύ των φυλακισμένων τούς έδινε την δυνατότητα να εστιάζουν τις συζητήσεις τους στα εσωτερικά θέματα της CNT και της FAI.

Δύο χρόνια μετά τη διάσπαση με τη CNT και τώρα που η διαμάχη που περιβάλλει αυτό το ζήτημα έχει γίνει λιγότερο εμπαθής, η ιδέα της επιστροφής στην αγκαλιά της CNT, όπως υποστηρίζεται από τους J. Pedro και J. Lopez, άρχισε να σημειώνει κάποια πρόοδο· κανείς, όμως, δεν γνώριζε τον τρόπο διαπραγμάτευσης για αυτήν την επιστροφή. Όλα αυτά τα ζητήματα συζητούνται παθιασμένα στα κελιά και στα προαύλια της πρότυπης φυλακής.

Ο Ντουρρούτι είναι περισσότερο απασχολημένος με άλλα θέματα και κρατά κάποια απόσταση από αυτές τις συζητήσεις. Αν κρίνουμε δε και από μια επιστολή, γραμμένη περίπου αυτή την περίοδο, θα μπορούσαμε να πούμε ότι ήταν στα μαχαίρια με τις επιτροπές της CNT.

Η εν λόγω επιστολή έχει ημερομηνία 11-9-1935 και απευθύνεται στον J. Mira, ως απάντηση σε επιστολή που είχε λάβει από αυτόν. Το έγγραφο, στο οποίο γίνεται αναφορά στην επιστολή, περιγράφει τη θέση του Ντουρρούτι, όσον αφορά τις τρέχουσες ενέργειες της CNT. Στο βιβλίο *Durruti: The people armed*, (Ντουρρούτι: Ο ένοπλος λαός) του Abel Paz, Free Life Editions, 1977, αυτή η θέση συνοψίζεται ως εξής: «τα πολεμοφόδια δεν θα έπρεπε να σπαταλούνται άσκοπα· θα ήταν απαραίτητο πρώτα να μπουν οι τελευταίες πινελιές σε μια κοινωνική επαναστατική οργάνωση, εξοικονομώντας τους λιγοστούς πόρους για τον αγώνα. Οι διαθέσιμοι αγωνιστές, δεν θα έπρεπε να εκτίθενται, ούτε να αποδυναμώνουν τις κινητοποιήσεις με άχρηστες απεργίες» [αποσπάσματα από το έγγραφο του Ντουρρούτι].

Η επιστολή αρχίζει κάπως έτσι:

«Πήρα την επιστολή σου, στην οποία πρόκειται τώρα να απαντήσω –φυσικά!– ιδίως επειδή έχει να κάνει με τα θέματα που με ενδιαφέρουν, κατά κάποιο τρόπο. Πριν ξεκινήσω, δεν έχω κάποια είδηση να σας πω, εκτός από το ότι δύο σύντροφοι απελευθερώθηκαν χθες. Ελπίζουμε ότι αυτές οι απελευθερώσεις θα συνεχιστούν και ότι σύντομα όλοι θα είμαστε έξω.

Κατ' αρχάς, επέτρεψέ μου να κάνω αυτό το εισαγωγικό σχόλιο: το τί μπορεί να σκέφτονται οποιοδήποτε σύντροφοι φυλακισμένοι για μένα, ελάχιστα με ενδιαφέρει. Είμαι αληθινός στον εαυτό μου, τηρώντας την πορεία που έχω χαράξει, πριν από κάποιο καιρό.

Εάν κατά τύχη έχεις παρακολουθήσει την πορεία μου ως αναρχικού και επαναστάτη, μέσω των εντύπων ή σε συνομιλίες με συντρόφους, θα έχεις παρατηρήσει ότι η νοοτροπία του χυδαίου ληστή ή του πιστολά (πιστολέρο) δεν είναι μέρος της προσωπικότητάς μου. Αυτές ήταν οι απόψεις τις οποίες υποστήριζα και υποστηρίζω ακόμη, γιατί πίστευα και ακόμη πιστεύω ότι το αναρχικό ιδεώδες είναι πάνω από μικροπρέπειες βασισμένες σε κακίες και πικρίες.

Ήμουν της άποψης, και είμαι ακόμη, ότι οι αγώνες που επιβλήθηκαν από τη συνομοσπονδία για την υπεράσπιση μιας πεσέτας παραπάνω και μιας ώρας λιγότερο, προκάλεσαν τις λογομαχίες που είχε ανάγκη η οργάνωση, αλλά δεν προωθούσαν ποτέ τους ομοσπονδιακούς και αναρχικούς στόχους. Η συνομοσπονδία έχει σαφείς και καθορισμένες αρχές: στοχεύει άμεσα στο μετασχηματισμό του κεφαλαιοκρατικού συστήματος ώστε να εισαχθεί ο ελευθεριακός κομμουνισμός. Αλλά για μια επανάσταση αυτού του είδους, Mira φίλε μου, χρειάζονται αναρχικές απόψεις και επαναστατική εκπαίδευση, αντί της εκπαίδευσης που παράγει τραμπούκους· όλο και λιγότεροι είναι όσοι πιστεύουν

ότι η CNT θα πρέπει να σπαταλήσει όλη την ζωτικότητα της σε μια ή δύο συγκρούσεις, έτσι ώστε οι εμπλεκόμενοι να έχουν ένα κομματάκι περισσότερο μπακαλιάρο στο κυριακάτικο τραπέζι.

Η CNT, που είναι η ισχυρότερη οργάνωση στην Ισπανία, πρέπει να λάβει τη θέση που της αρμόζει στις συλλογικές διεργασίες. Οι αγώνες της πρέπει να είναι σε αρμονία με την υπεροχή της. Θα ήταν γελοίο να βρεθεί ένα λιοντάρι στη μέση της ζούγκλας και να κάθεται οκλαδόν για ώρες στην είσοδο μιας φωλιάς αρουραίων, περιμένοντας ένα μικρό αρουραίο να εμφανιστεί για να τον καταπιεί. Η CNT βρίσκεται στην ίδια θέση αυτή την στιγμή.

Υπάρχουν εκείνοι που υποστηρίζουν ότι η πάλη της οργάνωσης στη Βαρκελώνη αντιπροσωπεύει μια γενναία, επαναστατική θέση. Εγώ, φίλε μου Μίρα, σκέφτομαι το αντίθετο. Δολιοφθορά (σαμποτάζ) μπορεί να κάνει ο οποιοσδήποτε, ακόμα και ο πιο λιπόψυχος. Από την άλλη, χρειάζονται άνθρωποι με θάρρος για να πραγματοποιηθεί μια επανάσταση, είτε στις επιτροπές είτε μεταξύ των επιτελείων των μαχητών, που πρόκειται να δράσουν στους δρόμους. Μετά από την εκφρασμένη θέση των συντρόφων και της οργάνωσης κατά την εξέγερση του Οκτωβρίου, δεν μπορεί να υπάρξει συζήτηση περί ομοσπονδιακής αξιοπρέπειας, επειδή πυρπολήθηκε ένα ή είκοσι τραμ. Δεν είναι λυπηρό, να πρέπει να παραδεχθούμε σε αυτούς τους καιρούς που περνάμε, ότι η οργάνωση στη Βαρκελώνη δεν αντιπροσωπεύει παρά το ελάχιστο δυνατό όφελος για την επανάσταση; Είναι δυνατόν, σε τέτοιους καιρούς όπου η ευκαιρία για την επανάσταση μπορεί να παρουσιαστεί την πιο απροσδόκητη στιγμή, η οργάνωση να είναι ανίκανη να λειτουργήσει ως σώμα; Δεν είναι επαίσχυντο ότι τα συλλογικά συμφέροντα πρέπει να εγκαταλειφθούν για δύο ασήμαντες διαφωνίες, από τις οποίες μια χούφτα ανθρώπων πρόκειται να αποκομίσει οφέλη; Είμαι ένας από αυτούς που επιλέχθηκαν και είμαι ντροπιασμένος από το γεγονός ότι η CNT θα πρέπει να θέσει σε κίνδυνο την επαναστατική της πορεία, για την εβδομαδιαία αμοιβή μου.

Κάποιοι αντιμετωπίζουν την οργάνωση σαν ένα σώμα που ελέγχει τα καθημερινά οικονομικά συμφέροντα τους, άλλοι την βλέπουν να εργάζεται μαζί με τους αναρχικούς για να μετασηματίσει την κοινωνία. Για αυτούς τους λόγους, φίλε Μίρα, είναι πολύ δύσκολο να επιτευχθεί μια απλή και γρήγορη συνεννόηση μεταξύ των συνδικαλιστών και των αναρχικών.

Τώρα, για το εν λόγω έγγραφο. Δεν έδωσα περισσότερη προσοχή από όση του άξιζε: μια πρόταση στη εθνική επιτροπή σχετικά με την παρούσα κατάσταση και τίποτα περισσότερο. Πώς προέκυψε αυτή η αναταραχή για την οποία μου μιλάς, δεν καταλαβαίνω. Ήταν μια προσωπική πράξη: μια άσκηση του δικαιώματος που κάθε αγωνιστής απολαμβάνει για να εξηγήσει τις απόψεις του, ακόμη και στη εθνική επιτροπή. Οι εκπρόσωποι από την CNT ήρθαν εδώ και ορισμένες ιδέες τους, που απαιτούσαν διευκρινήσεις, ξεκαθαρίστηκαν και υπήρξε αμοιβαία κατανόηση. Επί πλέον, αφού αντάλλαξα απόψεις με τον εκπρόσωπο της CNT, συμφώνησε μαζί μου στην βάση του εγγράφου.

Το έγγραφο αυτό καθαυτό είναι η έκφραση της άποψης που έχω καταθέσει κατά την πέμπτη μεταφορά μου στη Βαρκελώνη και τότε, όταν ήμαστε εκεί, ουδείς εξέφρασε οποιοσδήποτε αντίρρησης και μόνο όταν μεταφέρθηκα στη Βαλένθια που εκφράστηκαν κάθε λογής αντιθέσεις.

Η περιφερειακή Επιτροπή της Καταλωνίας ήρθε επίσης να μας δει και μετά από μια ολοκληρωμένη συζήτηση, δεν πρόβαλλαν την οποιαδήποτε αντίρρηση. Υπήρξε μόνο κάποια έκφραση δυσαρέσκειας για κάποιες λέξεις που προσέβαλαν τις ευαισθησίες της περιφερειακής Επιτροπής. Δεν είχαμε καμία δυσκολία στην αφαίρεση τους επειδή δεν άλλαζαν με οποιοδήποτε τρόπο την ουσία του εγγράφου.

Μόλις τελείωσαν οι εξηγήσεις, από κοινού (οι εθνικές και περιφερειακές επιτροπές και οι υπογράφωντες στο έγγραφο), όλοι συμφωνήσαμε στην ανάγκη να το δημοσιεύσουμε, «σκέτο», ως μια διευκρινιστική σημείωση, ώστε να διαφωτιστούν όλα τα μέλη. Συντάξαμε τη σημείωση και την στείλαμε στην περιφερειακή Επιτροπή για δημοσίευση, όπως συμφωνήθηκε. Η σημείωση δεν περιείχε κανενός είδους αναίρεση του εγγράφου, δεδομένου ότι αυτή ήταν η συμφωνία με τον εκπρόσωπο της οργάνωσης: γιατί, έπειτα, η σημείωσή μας δεν δημοσιεύθηκε; Και γιατί η περιφερειακή Επιτροπή της Καταλωνίας, και η εθνική επιτροπή που είχε αναλάβει να δημοσιεύσει ένα άλλο κείμενο, ώστε να μπουν τα μυαλά στη θέση τους και να εξασφαλιστεί ότι το έγγραφό μας δεν θα παρερμηνευόταν, δεν το έπραξε; Αυτή η θέση από τις επιτροπές είναι ύποπτη. Τί έχουν να κερδίσουν από αυτή την υπόθεση που δεν διευκρινίζεται;

Έχω επιστολές από τους συντρόφους στο σωφρονιστήριο του Burgos, όπου το έγγραφο διαβάστηκε σε μια συνεδρίαση και, όπως μου λένε, ουδείς εξέφρασε οποιαδήποτε αντίρρηση, πράγμα που, βέβαια, δεν θα πει ότι όλοι συμφωνούν. Προτού βγει σε κοινή θέα όλα τα είδη των ηλιθιοτήτων λέγονταν· και τώρα που το είδαν, σκέφθηκαν πιο λογικά.

Υπάρχουν πολλά που μπορούν να ειπωθούν για τα αποτελέσματα της τακτικής της Βαρκελώνης, αλλά πρέπει να είμαστε προσεκτικοί με μια επιστολή. Αυτό που μπορώ να σου πω είναι ότι μετά από τόσο πολλή δολιοφθορά (σαμποτάζ) έχουν υποχρεωθεί να κάνουν ένα βήμα λίγο έξω από τις ομοσπονδιακές αρχές, ώστε να μιλήσουν με τους εργοδότες βιομηχανίας νερού και τα αφεντικά της επιχείρησης αστικών μεταφορών. Δεν τους επικρίνω, δεδομένων των εξαιρετικών καιρών που ζούμε. Αλλά σκέφτομαι τη μεγάλη ζημιά που η συστηματική δολιοφθορά μάς έχει κάνει και μας κάνει. Σαν σύστημα είναι κάτι που η οργάνωση δεν μπορεί να ανεχθεί. Σαν τακτική είναι ιδιαίτερα αμφισβητήσιμη. Συλλογικά μιλώντας, υπολογίζω ότι μας έχει κάνει φοβερή ζημιά, κοστίζοντας μας πολύ περισσότερο από ό,τι θα μπορούσε να χαρακτηριστεί κέρδος. Κάθε φορά που μπαίνουμε σε έναν αγώνα είναι σωστό να εξετάζουμε τα οφέλη και τα μειονεκτήματα. Δεν είμαι από αυτούς που θα υποστηρίξουν την εγκατάλειψη των διεκδικητικών απεργιών, αλλά η μη εγκατάλειψη τους σημαίνει ότι: αυτό είναι εντελώς διαφορετικό από το να εξασφαλίσουμε πως όλες οι δραστηριότητές μας περιστρέφονται γύρω από μία διεκδίκηση, επειδή αυτό θα μπορούσε να περιορίσει το πεδίο δράσης της CNT. Περιορίζοντάς το σε έναν αγώνα για διεκδικήσεις εξευτελίζονται οι απώτεροι στόχοι της.

Ευτυχώς, η πολιτική κατάσταση αρχίζει να επιλύεται για μας και οι σύντροφοι πρέπει να αναρωτιούνται πόσο καλά εξοπλισμένοι είναι για να αντέξουν όλο το φορτίο που κουβαλούν. Στα προαύλια των φυλακών και των κρατητηρίων η συζήτηση δεν είναι τώρα για την CNT, επειδή τώρα υπάρχουν προσδοκίες από εκείνους εναντίον των οποίων ανέκαθεν παλεύαμε. Αυτή τη στιγμή η CNT δεν παρέχει καμμία σιγουριά. Στα μυαλά όλων των φυλακισμένων, αυτές είναι οι μόνες λέξεις: «αφήστε τους να λειτουργήσουν το Κοινοβούλιο, να άρουν την κατάσταση έκτακτης ανάγκης και να προχωρήσουν σε εκλογές». Ούτε μια λέξη για τη CNT. Αυτό είναι ό,τι έχει κερδηθεί από την πλευρά της οργάνωσης: η εμπιστοσύνη στη δύναμή μας έχει πεθάνει.

Η CNT, η οργάνωση με τους περισσότερους φυλακισμένους, δεν θα είναι σε θέση να παίξει κάποιο σημαντικό ρόλο είτε πριν είτε μετά τις εκλογές. Οι φυλακισμένοι της CNT θα πρέπει να ευχαριστήσουν τους πολιτικούς για την αποφυλάκισή τους, και αυτό για μένα ως αναρχικό, έχει πολλές επιπλοκές. Θα ήθελα να περπατώ ελεύθερος χάρη στις προσπάθειες των συντρόφων μου και όχι λόγω της φιλανθρωπίας κάποιου τον οποίο θα πολεμώ με νύχια και με δόντια μόλις βγω έξω».

Η επιστολή αυτή του Νουρρούτι στάλθηκε από τις φυλακές Βαλένθια στις Πρότυπες Φυλακές της Βαρκελώνης, όπου ο σύντροφός του Μίρα ήταν φυλακισμένος.

*Το κείμενο ελήφθη από την Solidaridad Obrera, November 1990, No 213, σε μετάφραση Paul Sharkey. Μετάφραση-απόδοση Π. Δημοσιεύθηκε στην ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ, φ. 162, Ιούλιος-Αύγουστος 2016.

<http://anarchypress.wordpress.com>